

קיצור הלכות

וה"ה אב"ד מוהר"ר ירמיה הוסיף כך על שמו: יה"ר מלפניך, יחיד הוד והדר / גאל שארית צאנך, מאדום ישמעאל וקדר / רחום בקודש נאדר, רוח תשים לעדר / נחלתך הושיעה, אל נקמות הופיעה בעמלק מדור דור.

וזו משלי: חוקר לב וקרב, ראה נא בענינו / יוצר בוקר וערב, הביטה בשפלותנו / יהי קץ לגלותנו, בנה בית מקדשנו / מגר אדרת, שעיר הגוברת, ותשכון בקרבינו / מהר והואיל שלח משיח צדקנו. חרותי זאת ראה אותה אחד מן הגדולים ולא ישר בעיניו מפני ששוויי החירות באותיות השימוש, גם דכל זמר מעוז צור בלשון יחיד נאמר, ונעניתי לו ראשי ואמרתי יהי כן: חוקר לב וקרב, אבי מלכי וקוני / יוצר בוקר וערב, ראה נא בעוני / ידך הורם על מוני, הראשון האדמוני / מגר אדרת שעיר הגוברת נחש הקדמוני; או: ואז יגדל ששוני, לסיים בדבר טוב.

מ"ש בשו"ת רמ"א סי' מ"ג אפילו אם אבל מתפלל מ"מ לא ידליק הנרות, ולמדתי מזה לתפלת כל נדרי ולתוקע.

פ"ה. יתחיל להדליק — כמה דעות שונות לפוסקים, ומנהגים בסדר מגורה שבבה"כ וטעמייהו, וע"ע מג"ד.

סימן תרעז

פ"א. צריך לתת פרוטה — ויעמוד אצל המדליק ויענה אמן.

ראובן הנאסר מהנאתו של שמעון אין לשמעון להשתתף עמו בפריטי, משא"כ בהיפך מותר לצאת אפילו בלי שיתוף פריטי.

אכסניא שלא נתן פריטי שומע ועונה אמן וכ"ש שמע מש"ץ בבה"כ יצא.

הגה' מהרי"ל שנתפשט המנהג שכל האורחין מדליקין ואע"פ שמדליקין עליהם בביתם.

ואם יש לו פתח — רש"ל פ"ה, גם לדידן אם יש לו בית מיוחד (נ"ל ה"ה חדר).

פ"ב. קטן — עיין לעיל סוף סימן תרע"ה הגה' פ"ג. מדליק בברכות — ויכוון שלא לצאת בהדלקת ביתו, ורש"ל והגה' מנהגים די"ל ברכה לבטלה, ועמ"מ סי' תתקפ"ד ובשל"ה דף רמ"ח ע"ב.

פ"ד. הנותר וכו' — משא"כ ליקח לנ"ח המותר מלילה שלפניו מותר, טור ורמ"י.

הנותר וכו' — שו"ת בית יהודה ד"ו בסוגיא דפרק ב"מ. מן השמן הצריך וכו' — משא"כ כשדלק שיעורו. צ"ע בלשון רמ"י ולשון מהרי"א דבב"י, וגליון הרי"ף דק"ו ע"ב, ע"ס תרע"ב ס"ב.

הדליקה חש"י — פי' הנר שייך לגדול הפיקח ועומד אצלו ושומע הברכה דבכה"ג בגדול יצא. [כתב] רש"ל בתשובה ע"ז סומא חייב בנר חנוכה, ומ"מ טוב שאשתו תדליק לו או ישתתף בפריטי. הגה. קטן שהגיע — עיין לקמן סימן תרע"ז סעיף ב'.

מה שנ"ל שגר חייב בנר חנוכה ומקרא מגילה בטוב טעם, ומ"ש באגרת הרמב"ם דמצי למימר שעשה נסים לאבותינו ושהוצאתנו ממצרים.

סימן תרעז

פ"א. ג' ברכות — וסימנם עשה לך שרף וגו', מטה משה תתקפ"א.

להדליק של חנוכה — במלה אחת, נ"ל בשי"ן סגול ולמ"ד שוא, רש"ל, ב"ח ורמ"י.

עוד מגדול לומר חנוכה בקמץ חי"ת, וטעמו חלוש. שעשה נסים — בזמן הזה בלי וי"ו, רש"ל ס"ד, וכמה קושיות נמרצות על רמ"י שכתב לומר ובזמן, עמג"ד ס"ס תרפ"ב.

ושהחיינו — לזמן בחיריק הלמ"ד, ודלא כיש מהבילים. פ"ב. הגה. ויברך כל הברכות — עמ"ש סי' תרנ"א ס"ה. וי"א שבכל שאר לילות יברך שעשה נסים כשמגיע לנר הנוסף, עב"י.

פ"ג. וגם אין מדליקין — בב"ח דאפילו מדליקין, וע' בשו"ת רמ"א צ"ט דלא ס"ל כך.

אינו חוזר ומברך שהחיינו — צ"ע מהגה ר"ס תרצ"ב. פ"ד. הנרות הללו — מ"ש רש"ל שיאמרו תיכף אחר הדלקת נר הראשון ומה סברתו, ושלא נהירא לע"ד.

צ"ע על מ"ש הנרות הללו קודש הם, כי בגמ' הקשו וכי נר קדושה בו, וכי שם קדושה יש בו.

נר חנוכה צריך שידלק בידו רוב היוצא כמו בנר שבת, ס"ס רס"ד בטוב טעם.

פי' אזי בימי חשמנים, וכרות קמ"י ברו"ש, וחרוזה אחרונה הניתוספת, וזמר אאמ"ז הגז"ל.

מנהג עולם שמוסיפין אחר מעוז צור חרוזה זו: חשוף זרוע קדשך, וקרב קץ הישועה / ונקום נקמת גפשי, מיד מלכות הרשעה / כי ארכה לי השעה, ואין קץ לזאת הרעה / בצל צלמון תרדוף אדמוני, ותביא רועים שבעה.

ובשם מהרמ"א מצאתי שהוסיף כך: מעולם היית ישעי, כבודי ומרים ראשי / שמע נא קול שועי, מלכי אלהי קדושי / העבר חטאי ופשעי, גם בגלות הרביעי / חזק ישראל, ותכניע ישמעאל, ומאדום תפדה נפשי.